

Raadsvoorstel

E-suitnr. 617264-2021
Onderwerp **Middelen ten behoeve van versterken vertrouwen lokale democratie**
Steller/telnr. Spier/ Bijlagen 1

Classificatie

Portefeuillehouder Vertrouwelijk
Presidium
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand Jaar
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit,

- I. Tot het bestemmen en toevoegen aan het raadsbudget van 4% van het door de gemeente Groningen ontvangen bedrag uit het organisatiebudget behorende bij de Bestuurlijke Afspraken Versterking Groningen (BAVG) voor de periode 2021-2024;
- II. Deze middelen aan te wenden ten behoeve van het herstel van vertrouwen in de lokale democratie;
- III. Het presidium van de raad te verzoeken in 2022 de besteding van deze middelen nader uit te werken in concrete voorstellen.

Inleiding

In 2018 heeft minister Ollongren een werkbezoek aan Overschild gebracht. Ze heeft toen onderkent dat het voor gemeenteraden ingewikkeld is om hun volksvertegenwoordigende rol goed uit te voeren in relatie tot de aardbevingsproblematiek. Met name het herstel van vertrouwen van inwoners is een ingewikkelde opgave. Ze heeft de raden van de aardbevingsgemeenten toegezegd een gebaar te doen om tegemoet te komen aan deze ingewikkelde positie. Dit gebaar bestond vervolgens uit het feit dat er middelen beschikbaar zijn gesteld aan de desbetreffende gemeenteraden. Deze middelen waren bedoeld om in te zetten voor het versterken van de positie van de gemeenteraad en het herstel van vertrouwen van de inwoners. Dit voorstel gaat over het vervolg daar op.

Aanleiding en doel

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Ollongren heeft in 2018 de provincie Groningen bezocht. Bij dit bezoek heeft zij aan de raadsleden van de aardbevingsgemeenten kenbaar gemaakt naast hen te willen staan in de aardbevings-problematiek. Beseffende dat de raden en de griffies in de aardbevingsgemeenten extra onder druk staan en raden een ingewikkelde positie hebben in het herstel van vertrouwen van inwoners, heeft de minister middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het versterken van hun volksvertegenwoordigende rol. Deze middelen waren bedoeld om als raden (extra) te kunnen investeren in de relatie met de inwoners en in de eigen positie binnen onder andere de aardbevingsproblematiek. Iedere gemeenteraad heeft daartoe in 2020 een bedrag van ongeveer € 70.000 ontvangen. Deze middelen waren voorwaarden- en vormvrij in te zetten. Aan de bestedingstermijn en verantwoording zijn geen nadere regels gesteld. Per raad is verschillend omgegaan met het budget waarbij in 2020 de corona- beperkingen regelmatig bepalend waren voor de vorm en mate van de bestedingen of juist het uitblijven daarvan.

Gedurende het jaar 2020 zijn de griffiers van de aardbevingsgemeenten meermaals benaderd door BZK voor het geven van toelichting op de besteding van deze middelen. Desgevraagd met als doel te kijken of aanvullende middelen vanaf 2021 nodig zouden zijn. Uit deze besprekingen en verslaglegging bleken de huidige middelen onder andere ingezet en bestemd te zijn voor versterking van de raden/griffies v.w.b. communicatie, raadsconferenties over de aardbevingsproblematiek en het NPG, participatietrajecten en -bijeenkomsten en trainingen. De Vereniging van Griffiers was zijdelings betrokken bij het in kaart brengen van de bestedingen. Voorlopige conclusie van BZK was ook in 2021 verder te willen gaan met de toekenning van middelen voor de aardbevingsraden om daarmee lokaal te investeren in de democratie en de relatie met de inwoners.

Kort voor het kerstreces van 2020 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen een delegatie van griffiers en BZK waaruit bleek dat voortzetten van inzet van extra middelen inderdaad voorstond, maar via een andere route dan voor 2020 het geval was.

Vanuit gesprekspartner BZK werd daarbij verwezen naar de Bestuurlijke afspraken versterking Groningen (BAVG) van begin november 2020, in het bijzonder naar de paragraaf Governance waarin onder het vijfde punt gerefereerd wordt aan een beschikbaar aanvullend budget voor te maken organisatiekosten voor de uitvoering van het bestuursakkoord. De griffiers is verzocht in overleg te treden met de gemeentesecretarissen om vanuit dit budget gelden voor de raden te bestemmen.

Voor de voortzetting van een eerder rechtstreeks op de lokale democratie gericht traject vraagt BZK de griffiers nu namens hun raden positie te nemen in de uitvoering van de BAVG. Voorgaande is geformaliseerd door dit op te nemen in een Kamerbrief van de Minister aan de Tweede Kamer van 22 maart 2021. Zie bijlage 1 (onder "aandacht voor regio's" en "versterken ondersteuning volksvertegenwoordigers"). Vanuit dit verzoek dat ondersteund is door de respectievelijke

presidia/fractie voorzitter overleggen zijn de griffiers in overleg getreden met de gemeentesecretarissen. Het resultaat is dat de gemeenteraden van deze gemeenten aanspraak kunnen maken op 4% van het door de gemeente ontvangen bedrag uit het organisatiebudget behorende bij de BAVG voor de periode 2021-2024. Dit budget is bedoeld met het doel om als raden voor een periode van 4 jaar (extra) te kunnen investeren in herstel van vertrouwen in de lokale politiek en het versterken van de positie van de gemeenteraad.

Kader

Kamerbrief van de minister van Binnenlandse Zaken etc. d.d. 22 maart 2021 en de Bestuurlijke Afspraken Versterking Groningen (BAVG).

Argumenten en afwegingen

De gemeenteraad heeft in 2020 en 2021, voor zover in coronatijd mogelijk én door coronatijd noodzakelijk, ingezet op de communicatie van de raad met de inwoners in algemene zin en in het kader van de aardbevingsproblematiek in het bijzonder. Om daadwerkelijk effect te sorteren is het belangrijk om duurzaam in te zetten op het positioneren van de raad en herstel van vertrouwen van inwoners. Om dit ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren zijn middelen en is capaciteit nodig. Deze extra middelen maken het mogelijk om voor langere periode in te zetten op het versterken van de positie van de gemeenteraad.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

nvt

Financiële consequenties

Iedere gemeente heeft inmiddels een lumpsum ontvangen uit het BAVG-organisatiebudget voor de periode 2021-2024. Overeengekomen is dat de raden op 4% kunnen rekenen van het bedrag dat nu bij elke gemeente bekend is.

In 2021 is een bedrag ontvangen van € 3.23 miljoen conform de definitieve beschikking. Hiervan wordt in ieder geval 4% "bewaard" op de balans voor deze nieuwe afspraak. Wanneer de situatie zich voordoet dat niet alle middelen ingezet gaan worden, dan blijft dat deel op de balans staan. De middelen die niet benut zijn, blijven beschikbaar in 2022. Dat geldt ook voor de jaren 2022 t/m 2024. Vanaf 2025 moeten er nog nadere afspraken worden gemaakt. Voor 2025 is er wel een indicatie beschikbaar en als zodanig meegenomen.

Op basis van de definitieve regionale begroting is de bijdrage van de lumpsum t/m 2024 als volgt:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Lumpsum conform regionale begroting 2020-2021 definitief	€ 3.230.000	€ 2.690.000	€ 2.015.000	€ 1.475.000	P.M.
4%	€ 129.200	€ 107.600	€ 80.600	€ 59.000	€ --
96%	€ 3.100.800	€ 2.582.400	€ 1.934.400	€ 1.416.000	€ --

Overige consequenties

nvt

Vervolg

Dit voorstel is op verzoek van de presidia/ fractievoorzitter overleggen vooraf afgestemd tussen de gemeentesecretarissen en griffiers van de vijf aardbevingsgemeenten en teruggekoppeld aan de fractievoorzitters/presidia van de vijf betreffende gemeenten. Vervolgens is afgesproken om hierover besluitvorming te laten plaatsvinden in de desbetreffende gemeenteraden. Nadat door de gemeenteraad het besluit is genomen, zal de griffie in afstemming met het presidium een bestedingsplan opstellen waarbij de ambities van de raad als uitgangspunt genomen worden.

Bijlage:

1 Kamerbrief Minister Ollongren